IRSKÝ SMYSL PRO HUMOR

Karel Tampier

Na silnici z Galway do Clifdenu je třeba dávat pozor, dopravu tam řídí ovce. Cestou si můžete odpočinout v obci **Recess.** Toto slovo v angličtině podle příslušného slovníku znamená *prohlubeň, výklenek, zákoutí, ústup*. Českému slovu *recese* odpovídá v Shakespearově jazyce slovo *recession*. Tím je ovšem míněn **hospodářský pokles**. Češi, podle hitlerovců „smějící se bestie“, však nejčastěji jako „recesi“ označují „depatetizaci obřadnosti, zesměšnění falešné mysteriozity a pompéznosti, uvědomělost v nesmyslech, absolutizaci srandy v bezúčelných akcích, které svou šokující výstředností berou ohromené veřejnosti možnost organizovat patřičná protiopatření“ (Radko Pytlík, 2000).
Klub pražských recesistů v **Almanachu Recesse** z roku 1936 představil své zásady takto:

Všechno je fór. Sranda musí bejt, poněvadž nic jiného nelze vážně dělat. Celý život nás, mladé lidi, vede do prdele. Bařtipáni i jeremiášové se na nás smějí ze všech koutů, bakuřové vládnou světem. Musíme vytáhnout starou a osvědčenou zbraň proti nim – srandu.

Ale vraťme se na irskou silnici v obci **Recess**! Tu tvoří pouze parkoviště a řada přízemních objektů.

Množina obchodů obsahuje i poštu a benzínovou pumpu. Hlavní a všude propagovaný je ovšem **JOYCES CRAFT SHOP**. Ze čtrnácti nalezených významů slova *craft* jsem vybral slovo *řemeslný*. Odpovídá nejlépe obsahu toho krámu. Najdete tam směsici různých rukodělných výrobků od předmětů užitečných (textil, nádobí spod.) až po to, co moje jemně inteligentní exmanželka nazývá „čáčury“, tedy předměty zcela neužitečné, které většinou po zakoupení slouží jako domácí lapače prachu. A tady už irský smysl pro humor začíná fungovat: inkriminovaný shop je označen jako JEDEN Z NEJLEPŠÍCH ŘEMESLNÝCH OBCHODŮ V IRSKU, tedy nikoli **nejlepší**, nikdo je nemůže obvinit ze lži. Představte si, že po atletických závodech napíšete „náš závodník doběhl v jednom z nejkratších časů“. Dobrý, ne? Tento způsob informování je v Irsku velmi rozšířen: jeden z největších, jeden z nejstarších, jeden z nejhlubších. Vrcholné číslo představují čtyři obrovité menhiry na palouku za městem Clifden. V koutě oné pastviny se krčí na nízkém kůlu mrňavá cedulka s textem „Tyto menhiry postavil farmář XY. Jeden z nich je však pravý.“ Který? Bóže: jeden z nich je jeden z nejstarších, přeci. Učiňme však čelem vzad! Na parkovišti sedí železobetonový dědeček.

Hnědý turistický ukazatel zve žasnoucí návštěvníky ke Connemarskému obrovi, památce z pozdního dvacátého století. Podle legendy, kterou najdete v leckterém náborovém letáku, je to socha legendárního obra. Když se dotknete jeho ruky, přejde na vás moudrost obřího rodu. Legenda pochází patrně také z konce 20. stol.

Není ovšem specifikováno, **které** ruky se máte dotknout.

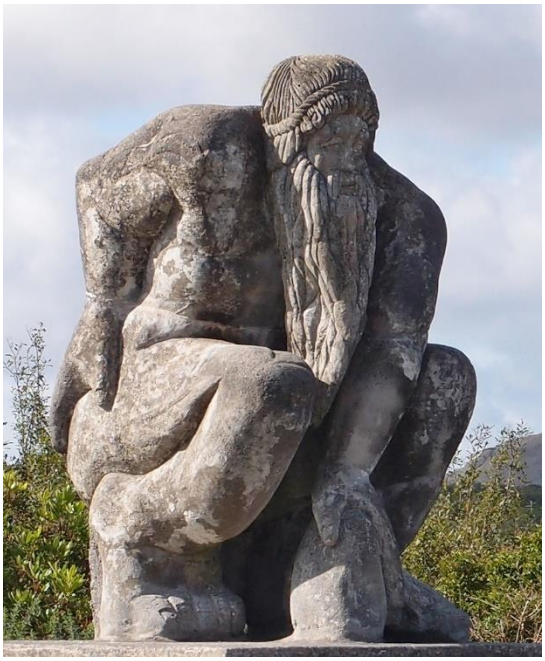

Viděli jsme skupinu cizokrajných cizinců: vystoupili z autobusu, osahali ruku (tu přední, levou), vyfotili se a vtrhli do craftshopu. Nikdo si nevšiml informačních tabulek, nikdo se nezasmál. Nejsem si ovšem jist, zda by se po přečtení textů zasmáli; některé národy nemají vůbec smysl pro recesistický humor (nebo vůbec neumějí anglicky).

TOTO JE

CONNEMARA

(CONN, SYN MOŘE)

VYBUDOVÁNO V ROCE 1999

JOYCEOVÝM ŘEMESLNÝM OBCHODEM
BEZ ZJEVNÉHO DŮVODU

Málokdo se také podívá za sochu, kde se krčí mramorové něco, co poněkud připomíná pomníčky padlým hrdinům.

Mosazná cedule na onom artefaktu hlásá:

NA TOMTO MÍSTĚ
SE V ROCE 1897 NIC
NESTALO

*Apropó! Jméno **Joyce** nezní moc irsky, že. Také irské není, pochází snad z normanského Josse nebo Joise (radost). Jistý **Thomas Joyce** emigroval do Irska na začátku 14. století z Walesu. Jeho syn si vzal ženu z klanu **O'Flaherty**, a to už zní dost irsky, že. Vznikl obrovský klan, kterému patřila celá baronie Ross v hrabství Galway. Dodnes se tomuto území říká **Joyceova země** a jméno Joyce nese spousta lidí, v našem případě i majitelé craftshopu, patrně srandisté. Nejznámější z Joyceů, spisovatel James (1882-1941) ovšem příliš humorně netvořil.*

V Recessu můžeme všechno brát jako recesi. Pozornému turistovi neujde, že sami irští obyvatelé to tak berou. Ale o čtrnáct kilometrů blíže ke Clifdenu už to není tak jasné. Narazíte tu na obecně propagovanou a chválenou instituci **Connemara Heritage & History Centre**. Volněji přeloženo **Středisko historie a kulturního dědictví Connemary.**

Byli jsme se tam, zvědavci, podívat. Před vjezdem je zvláštní vlajkosláva: na nejvyšším stožáru fangle irská, na nižším hvězdy a pruhy americké, pak Evropská unie, nejníže Francie. Nic dalšího, což je zvláštní. Spousty německých turistů jsou asi méně vítány? Zajeli jsme dovnitř a ocitli se v prostoru před restaurací, obchodem a ubytovacím zařízením. Bylo to tenkrát už mimo

sezónu, nikde nikdo. Na parkovišti stály pouze prapodivné dopravní prostředky.

Seznámili jsme se s nabídkou atrakcí tohoto střediska (vše najdete hezky poctivě a otevřeně popsáno na stránkách http://connemaraheritage.com) a pak jsme si prohlédli zblízka ty agrokulturbusy. Na zádích mají nápisy, ve kterých mě zaujalo zvláště to slovo **PAST**. Bylo to ovšem anglicky, takže naše prvotní radost, že úmysl lapit turistu otevřeně deklarují, ochabla. Má exmanželka Věra (překladatelka z angličtiny) nápis přeložila jako **ZÁVAN MINULOSTI**. Já to překládám jako **ODSTŘEL MINULOSTI**. Zbaběle jsme odtud prchli.

IROVÉ MAJÍ VELKÝ SMYSL PRO HUMOR, ZVLÁŠTĚ Z TURISTŮ SI RÁDI DĚLAJÍ SRANDU.